

Fremsat den 7. februar 2024 af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard)

Forslag til folketingsbeslutning om dansk udtrædelse af Energichartertraktaten (ECT)

Folketinget meddeler sit samtykke til, at Danmark udtræder af Energichartertraktaten (ECT). Regeringen vurderer, at ECT er utidssvarende, samt at der ikke er udsigt til en

tilstrækkelig ambitiøs modernisering vil blive vedtaget og træde i kraft blandt ECT's parter.

Bemærkninger til forslaget

I: Baggrund

Energichartertraktaten (ECT) er en multilateral handels- og investeringsaftale, der blev underskrevet i 1994 og trådte i kraft i 1998. Folketinget gav den 17. december 1996 samtykke til, at Danmark kunne ratificere ECT.

ECT har til formål at sikre rammevilkår, der gør det attraktivt for private investorer at investere i landene på energiområdet. Formålet er overordnet at tildele udenlandske investorer rettigheder, der skal sikre forudsigelighed og ligebehandling, således at en investor ikke risikerer fx diskriminerende indgreb eller nationalisering.

Som noget særligt giver ECT udenlandske investorer direkte adgang til at anlægge voldgiftssager mod værtsstaten, hvis den pågældende investor mener, at vedkommendes rettigheder er blevet krænket. ECT har været anvendt i forhold til investeringer indenfor både vedvarende og fossil energi. Ifølge ECT-sekretariatet har der været anlagt 157 sager under ECT, hvoraf 55 fortsat er uafsluttede. Ca. 50 procent af de afsluttede sager er faldet ud til investorernes fordel. Af de anlagte sager har 91 vedrørt bæredygtige energiinvesteringer, der har medført et samlet idømt beløb på ca. 9,7 mia. DKK, og 50 sager indenfor fossile energiinvesteringer, der har medført et samlet idømt beløb på i alt ca. 305 mia. DKK (hvoraf ca. 298,3 mia. DKK relaterer sig til ét enkelt sagskompleks mod Rusland).

EU er selvstændigt kontraherende part i ECT sammen med Euratom, 23 EU-medlemsstater (pr. 1. januar 2024) samt Afghanistan, Armenien, Aserbajdsjan, Bosnien-Hercegovina, Georgien, Japan, Jordan, Kasakhstan, Kirgisistan, Liechtenstein, Moldova, Mongoliet, Montenegro, Nordmakedonien, Schweiz, Storbritannien, Tadsjikistan, Turkmenistan, Tyrkiet, Ukraine, Usbekistan og Yemen. Italien forlod traktaten i 2016. Tyskland, Frankrig og Polen trådte ud i ultimo 2023 og Luxemburg udtræder formelt af ECT i medio 2024. Herudover har Nederlandene, Spanien og Slovenien tilkendegivet deres ønske om at udtræde.

II: Moderniseringsproces

I 2019 tog EU initiativ til at iværksætte forhandlinger om en modernisering af ECT, da det var EU's opfattelse, at ECT ikke fungerede hensigtsmæssigt. I juni 2022 blev de tekniske forhandlinger herom afsluttet. ECT's medlemskreds tog formelt stilling til moderniseringsforslaget den 22. november 2022. Blandt EU's medlemslande kunne man imidlertid ikke opnå kvalificeret flertal til støtte for moderniseringen. På EU's foranledning blev vedtagelsen af moderniseringen derfor udskudt på ubestemt tid.

På baggrund af den interne uenighed i EU fremlagde Europa-Kommissionen den 7. juli 2023 forslag til rådsafgørelser

om godkendelse af hhv. EU's og Euratom's udtræden af ECT. Forslagene begrundes med, at Europa-Kommissionen vurderer, at der hverken er juridisk og/eller institutionel mulighed for, at EU kan godkende en modernisering af ECT. Ifølge Europa-Kommissionen bør EU/Euratom eller medlemsstaterne derfor ikke forblive parter til den ikke-moderniserede ECT, idet den ikke er i overensstemmelse med EU's investeringspolitik og -lovgivning eller EU's energi- og klimapolitik.

Danmark har igennem forhandlingsforløbet om moderniseringen af ECT støttet Europa-Kommissionens tilgang om at arbejde for en modernisering af ECT. Den fungerende regering fik i november 2022 mandat fra Folketingets Europaudvalg til, at Danmark støttede vedtagelsen af det endelige moderniseringsforslag, da det var regeringens og Europa-Kommissionens vurdering, at det ikke ville være muligt at opnå et bedre forhandlingsresultat. Beslutningen om dansk godkendelse af den moderniserede traktat var uden præjudice for, hvorvidt Danmark ville forblive part i ECT, hvilket skulle være genstand for en efterfølgende, separat beslutning. Da det var vurderingen, at den moderniserede traktat ville udgøre en forbedret traktat, ville det under alle omstændigheder have været mere fordelagtigt at være omfattet af forpligtelserne heri, også i tilfælde af dansk udtræden, idet Danmark vil være omfattet af forpligtelserne i 20 år efter udtræden.

III: Regerings holdning

Regeringen ønsker, at Danmark udtræder af ECT, i tillæg til at EU udtræder. Regeringens ønske skal blandt andet ses i lyset af, at eksempler fra andre lande har vist, at den ikke-moderniserede ECT kan stå i vejen for tiltag, der fremmer den grønne omstilling.

Regeringen anerkender endvidere, at der er behov for investeringsbeskyttelse, men vurderer, at der er andre redskaber, som kan bidrage til dette, bl.a. bilaterale investeringsbeskyttelsesaftaler og nationale regler om ekspropriation. ECT vurderes derfor at spille en mindre rolle for udenlandske investorers beslutning om at investere i Danmark. Samtidig har ECT kun været bragt i anvendelse af danske investorer i udlandet i fire tilfælde og vurderes derfor ikke at være væsentlig for danske investorer. Der har hidtil kun været én sag mod Danmark, som fortsat er verserende, og som bunder i gennemførelse af en EU-forordning.

Ud fra en samlet vurdering, mener regeringen derfor, at de bedst mulige rammer for den grønne omstilling i Danmark opnås ved at udtræde af traktaten. Samtidig arbejder regeringen for en kollektiv EU-udtræden, som også anbefalet af Kommissionen.

Regeringen ønsker at udtræde på nuværende tidspunkt, selv om den moderniserede traktat ikke er trådt i kraft, da det kan tage lang tid før den moderniserede traktat træder i kraft, og da der sågar er stor usikkerhed om, hvorvidt den nogensinde vil træde i kraft.

V: Proces for udtræden, herunder finansielle implikationer

Danmarks udtræden vil træde i kraft 12 måneder efter, at Danmark officielt har meddelt sin udtræden fra ECT til den portugisiske regering, som er traktatens depositar. Samtidig

bortfalder Danmarks økonomiske forpligtigelser under traktaten, som består i et årligt bidrag på ca. 419.000 DKK.

ECT indeholder dog en såkaldt solnedgangsklausul. Den medfører, at Danmark vil være bundet af ECT i 20 år efter udtræden fsva. investeringer, der er foretaget inden udmeldelsen er trådt i kraft. Investeringer, der er foretaget efter udmeldelsen er trådt i kraft, vil ikke været beskyttet af reglerne i ECT.